

ogsaa gennemgaaende forholdsvis smaa Ejendomme —, er det nødvendigt, naar der skal anstilles Forsøg med Husdyr, at man har store Besætninger til Raadighed, fordi man skal have et saa stort Antal Dyr, at man kan faa dem inddelt i Hold og faa de Sammenligninger frem, som Forsøgene bygger paa. Og her tror jeg nok, jeg tør sige, at det, der stod Lovgivningsmagten for Øje i 1917, og som der ikke er mindre Grund til at have for Øje den Dag i Dag, det er, at vore Husdyrbrugsforsøg her i Landet, navnlig vore Forsøg med Kvæg, har hidtil kun været muliggjort derigennem, at der af de Mænd, som ejer de store Gaarde her i Landet, gennem en lang Aarrække har været vist megen Offervillie med Hensyn til at stille deres Besætninger til Raadighed. Jeg skal i den Henseende tillade mig at nævne afdøde Lensgreve Ahlefeldt-Laurvigen paa Langeland, der i mange Aar var Medlem af dette høje Ting; han fortjener ganske særlig at blive fremhævet, fordi han med en storslaaet Offervillie stillede sine Besætninger paa sine mange forskellige Gaarde til Raadighed for Udførelsen af saadanne Forsøg. Mange andre har gjort det samme, men de økonomiske Forhold for de store Ejendomsbesiddere er i saa høj Grad ændret, af Grunde, som jeg ikke her skal komme ind paa, at man ikke tør paaregne, at de i Fremtiden vil have Evne til at magte de økonomiske Ofre, som er nødvendige, hvis de skal stille deres Besætninger til Raadighed. Det var det, der stod Lovgivningsmagten for Øje i 1917, og det er et Hensyn, som man heller ikke nu kan se helt bort fra. Dertil kommer, at en hel Række Forsøg er af den Beskaffenhed, at man ikke ret vel kan forlange, at de private skal stille deres Besætninger til Raadighed for dem. Det har vist sig, at Forsøgslaboratoriet heldigvis endnu kan arbejde paa mange store Gaarde med de Husdyrforsøg, der udføres rundt om i Landet; der er endnu adskillige Landmænd, som stiller deres Besætninger til Raadighed; men det er i Regelen til Forsøg, som ikke har direkte Interesse i Praksis, og Forsøg, som ikke paalægger den paagældende alt for store Ofre, idet de ellers maa sige: Det kan vi ikke paatage os. Der er imidlertid en Række Forsøg, som har stor Betydning for Arbejdet i Almindelighed, men som det vil blive vanskeligt at gennemføre, hvis vi stadig skal regne med Velvillie fra Landbrugets Side. Jeg skal saaledes nævne Opdrætningsforsøg, et Omraade, hvor vi har meget lidt Vejledning. Til Opdrætningsforsøg kræves et stort Antal Ungkvæg med forskellig Behandling af Dyrene, som kan paaføre den

paagældende Ejer et meget stort Tab. Det er netop Hensigten at udføre saadanne Opdrætningsforsøg paa Faurholm og Trollesminde og dernæst at udføre kombinerede Planteavls- og Fodringsforsøg, idet man vil undersøge, hvor meget Dyrkingen og Afgrødens Bjærgning betyder for Foderværdien. Men dette kræver selvfølgelig vidtgaaende Kontrolforanstaltninger, som meget vanskeligt kan udføres og forlanges udført af private, og her vil der være særlig Anvendelse for saadanne Forsøgsgaarde. Dernæst er der hele Arvelighedsspørgsmaalet indenfor Husdyravlen. Det er selvsagt, at det er vanskeligt at faa en Privatmand til at gaa med til Arvelighedsforsøg, idet der dertil kræves, at han skal lægge til baade paa gode og daarlige Dyr for at faa Forskellighederne frem. Det vil i hvert Fald kræve meget store Ofre. Saadanne Forsøg er det ogsaa Hensigten at foretage nu, da Besætningerne er til Stede. Jeg tror, at de, der har set Besætningerne — de har været hærget først af smitsom Kastning, senere af Mund- og Klovesyge —, vil indrømme, at der i alt Fald paa den ene af Gaardene er en stor og fortrinlig Besætning, som er vel egnet til saadanne Forsøg. Det er ogsaa Hensigten at anvende de store Arealer i Københavns Nærhed til Udførelse af Forsøg med Redskaber og Maskiner, som nu udføres forskellige Steder i Landet. Jeg tror, at man vil sætte Pris paa at have de Gaarde til at udføre saadanne Prøver og Undersøgelser paa. Endelig maa det ikke overses, at vi i Nærheden har oprettet Statens Forsøgsmejeri, hvis Virksomhed skal komme hele Mejeribrugene til gode, og at den nære Beliggenhed af Forsøgsmejeriet ved Statsgaardene er foranlediget deraf, at man faar Sikkerhed for en vis Mælkeleverance fra Statsgaardene. Bortforpagtes eller sælges de, vil Forsøgsmejeriet være afhængigt af private Leverandører rundt omkring, medens det nu har et Rygstød i Produktionen paa disse Gaarde; i øvrigt har det ogsaa sin Betydning, at et saadant Mejeri kan faa Mælk fra store Gaarde, hvis Mælk altid vil være mere ensartet end den, der indsamles fra et stort Antal mindre og middelstore Landbrug.

Der er i det, jeg har fremdraget her, Momenter, man ikke bør overse, og det er min Begrundelse for, at jeg ikke ved min Gennemgang af Statsudgifterne har foreslaaet Salg eller Bortforpagtning af disse Gaarde. Jeg er heller ikke helt sikker paa, at det vil være forsvarligt at foretage denne Handling. Det vilde i alt Fald se underligt ud, at Staten i 1917 overtager disse Gaarde med det Formaal for Øje, jeg her har skit-